

**TOIMINTASUUNNITELMA JA
TALOUSARVIO 2014**

SOVATEK
— säätiö —

Sisällys

1. Yleistä	3
2. Jyväskylän tulosalue	6
2.1. Hoitopalveluyksikkö	6
2.2. Arviointi- ja kuntoutuspalveluyksikkö	7
2.3. Palveluohjausyksikkö.....	8
2.4. Työvalmennusyksikkö.....	9
3. Joensuun tulosalue	11
3.1. Avohoitopalvelut	11
3.2. Laitospalvelut.....	11
3.3. Yhteistyöverkostoissa tapahtuva toiminnan kehittäminen.....	12
4. Järjestölähtöinen toiminta.....	13
4.1. Nuorten matalankynnyksen palvelut.....	13
4.2. Nuorten ongelmallisen pelaamisen tunnistaminen ja tukimuotojen kehittäminen - Pelituki.....	14
4.3. Huumekuntoutujien vertaistoimintakeskus Asema 78	14
4.4. Uudet hankkeet	15
5. Talous	17

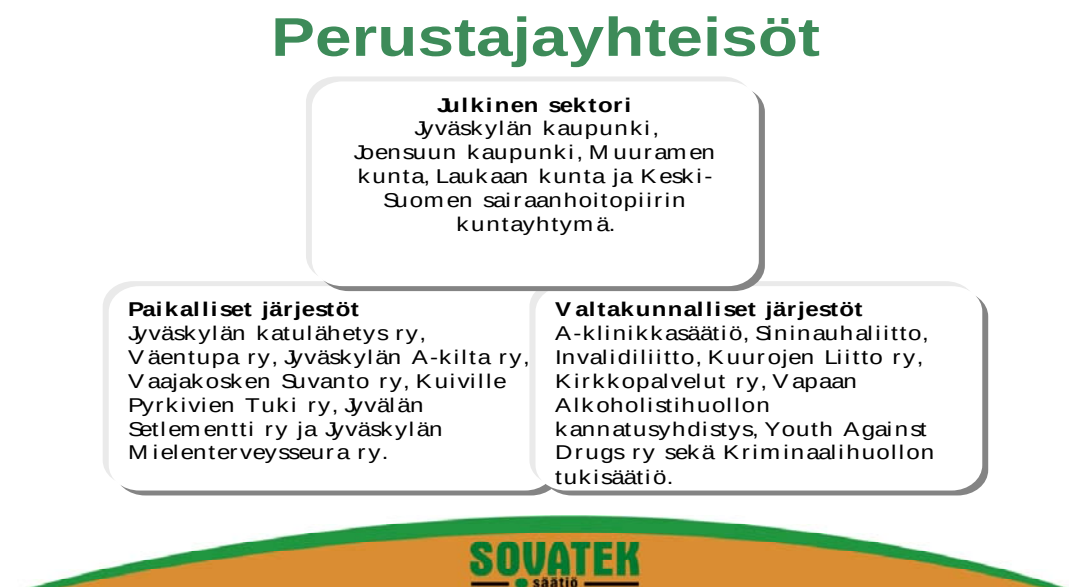
1. Yleistä

Sovatek-säätiö on psykososiaalisen kuntoutuksen asiantuntija- ja yhteistoimintaorganisaatio, joka keskittyy erilaisten riippuvuus- ja mielenterveysongelmien ehkäisyyn ja hoitoon, työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseen sekä työllistymisen edistämiseen.

Säätiö on julkisen ja kolmannen sektorin taustayhteisöjen perustama yhteistoimintaorganisaatio, joka edustaa uudenlaista toimintatapaa julkisen sektorin toiminnassa ja palvelujärjestelmässä sekä kolmannen sektorin toimijoiden, yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Lähtökohtana on palvelujärjestelmien kehittäminen ja palveluiden tuottaminen palveluita tarvitsevien sekä palveluja tilaavien asiakkaiden näkökulmasta.

Säätiön perustajayhteisöt (kuvio 1) edustavat monipuolisesti sosiaali- ja terveydenhuollon, päihdehuollon erityispalvelujen, työvalmennuksen sekä kolmannen sektorin erilaisia toimintamuotoja ja hoitoideologioita. Säätiön toimintamuodot ja palvelut perustuvat erilaisiin psykososiaalisen kuntoutuksen ja päihdelääketieteen, työvalmennuksen sekä mielenterveystyön menetelmiin ja sisältöihin. Valtaosa säätiön lähiseudun perustajayhteisöistä toimii asiakkaiden arjen, asumisen sekä sosiaalisten verkostojen luojina ja ylläpitäjinä. Säätiön perustajakunnat ja sairaanhoitopiiri edustavat julkisen hyvinvointipalvelujärjestelmän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon näkökulmaa. Valtakunnalliset järjestöt ja palveluiden tuottajat toimivat vahvoina asiantuntijoina sekä tukijoina palveluiden kehittämisessä. Sovatek-säätiön kaltaisessa yhteistoimintaorganisaatiossa yhdistyvät ammatillinen ja tutkimuksellinen sekä kokemusperäinen ja ”hiljainen” tieto.

Kuvio 1. Sovatek-säätiön perustajayhteisöt

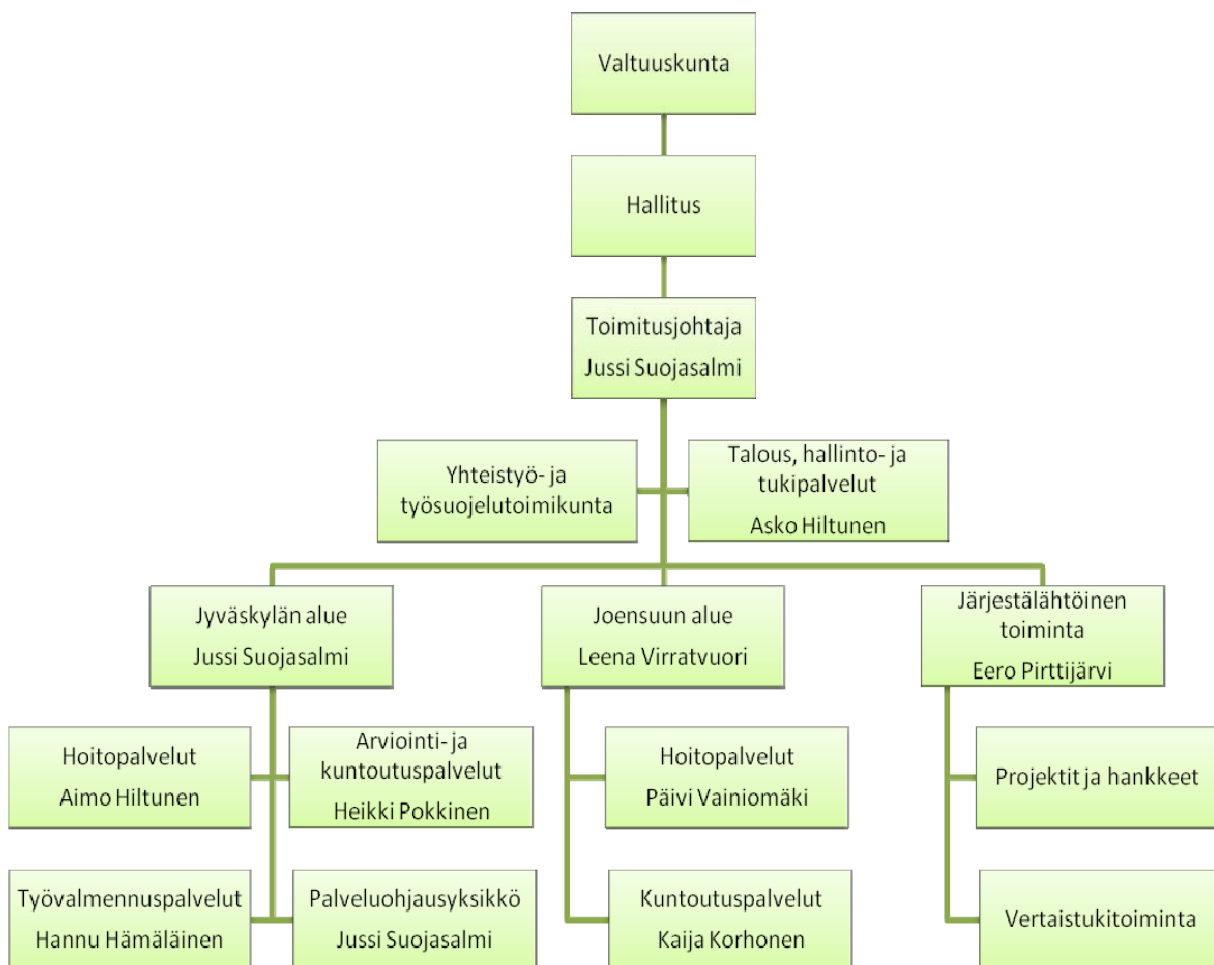

Säätiön hallintoelimet ovat valtuuskunta ja hallitus. Valtuuskuntaan kuuluu vähintään kaksikymmentä (20) ja enintään neljäkymmentä (40) jäsentä. Säätiön asioita hoitaa ja sitä edustaa kahdeksi (2) kalenterivuodeksi valittu hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja vähintään kah-

deksan (8) ja enintään kaksitoista (12) jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Säätiön perustajayhteisöt nimeävät edustajansa hallintoelimiin.

Säätiön operatiivinen johtamis- ja vastuurakenne muodostuu neljästä tulosalueesta, jotka ovat hallintopalveluiden tulosalue, Jyväskylän tulosalue, Joensuun tulosalue sekä järjestölähtöisen toiminnan tulosalue (Kuvio 2). Säätiö on tiivistänyt johtamisrakenteita ja vähentänyt hallinnon ja tukipalvelujen henkilöstöä. Toimitusjohtaja toimii Jyväskylän alueen johtajana sekä palveluohjausyksikön ja ammatillisen kuntoutuksen esimiehenä. Talous- ja hallintojohtaja toimii oman toimen ohella joidenkin hankkeiden projektipäällikkönä. Järjestöjohtajalle on siirretty etsivän nuorisotyö sekä Saumavalmennuksen palvelut.

Kuvio 2. Johtamis- ja vastuurakenne

Säätiön visiona on, että se on valtakunnallisesti tunnettu ja arvostettu alansa toimija, palvelujen ja järjestötoiminnan uudistaja sekä haluttu yhteistyökumppani vuonna 2015.

Strategiakauden 2012–2015 painopistealueina ovat:

- 1) Asiakkaiden ja sidosryhmien kiinnostuksen kasvattaminen säätiötä kohtaan entistä vahvemmaksi
- 2) Strategiseen kumppanuuteen perustuva toiminnallinen ja alueellinen kasvu
- 3) Uusien palveluinnovaatioiden ja -konseptien kehittäminen ja levittäminen
- 4) Henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen
- 5) Toiminnanohjauksen kehittäminen

6) Talouden ja toiminnan tasapaino

Strategiakauden tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä jatketaan säätiön eri tulosalueilla ja toimialoilla vuoden 2014 aikana. Painopisteet vaihtelevat tulosalueittain ja toimialoittain.

Sovatek-säätiön perustehtävän toteuttamisessa on merkittäviä haasteita. Asiakkaidemme palvelutarpeet kasvavat samanaikaisesti kuin kuntien taloustilanne heikkenee entisestään. Toimintavuoden 2014 sopimustuotto-odotukset laskevat edellisen vuoden tapaan. Jyväskylässä päihdepalvelujen sopimus Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kanssa säilynee vuoden 2013 tasoisena, mutta Effica-potilastietojärjestelmään siirtymisestä aiheutuvat välittömät kustannukset tulee kattaa nykyisen sopimusrahoituksen turvin. Muiden kuntien päihdepalvelutuottojen ennakoidaan laskevan edellisen vuoden budjettitavoitteesta. Jyväskylän kaupungin työvalmennusta koskeva sopimus laskee viisi prosenttia edellisestä vuodesta. Palkkatuotot säilynevät edellisen vuoden tasolla. Tuotannollisen tuottojen osuus laskee noin viisi prosenttia. Joensuun osalta tuotto-odotukset sen sijaan kasvavat sopimuskorotuksen ja Outhokummun mukaantulon myötä.

Toimintaympäristössä on myös muita merkittäviä muutoksia, jotka vaikuttavat säätiön toimintaan. Työllisyyden kasvu on hidasta tai jopa alenevaa. Julkisen sektorin menojen kasvu on tulokertymää merkittävästi suurempi, mikä aiheuttaa säästö- ja rakennemuutospaineita. Yksin Jyväskylän sosiaali- ja terveystoimen nettosäästötavoite on 6,5 meur.

Säätiö on selvittänyt työpankkiyrityksen perustamista ja tehnyt liiketoimintasuunnitelman yrityksen perustamiseksi. Sovatek-säätiö on yhdessä muiden työvalmennussäätiöiden kanssa tekemässä esityksen, myös säätiö-pohjaiset organisaatiot voisivat jatkossa toimia työpankkiyrityksenä. Mikäli säätiöt eivät saa työpankkistatusta voidaan työpankin perustamista valmista osuuskuntamallin pohjalta.

Säätiö haluaa tukea eri ammattialojen työntekijöiden osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia ja tukea kouluttautumiseen. Henkilöstön koulutuksessa painottuu perusosaamisen vahvistaminen, ammatilliset menetelmäkoulutukset sekä kuntoutuksellisen ohjausosaamisen vahvistaminen. Säätiöön on laadittu koulutusstrategia vuosille 2012–2015. Erillinen henkilöstön Koulutus- ja työhyvinvointisuunnitelma laaditaan vuosittain.

Työhyvinvoinnin edistämistä tuetaan arjessa erilaisin työkykyä ylläpitävin toimin, yhteisten tapahtumien avulla ja ammatillisen osaamisen tukemisen kautta. Erityisenä painopisteenä ovat työhyvinvointijohtamisen kehittäminen ja toimihenkilöiden ikääntymisen huomioiminen. Säätiössä on oma Hyvinvointiryhmä, joka toimii henkilöstön hyvinvoinnin tuntosarvena ja äkillisten kriisitilanteiden purkukeskustelujen vetäjänä yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojelu- ja yhteistyötoimikunnan kanssa. Henkilöstölle tarjotaan tarvittaessa mahdollisuus työnohjaukseen. Henkilöstön työhyvinvointia ja sen muutoksia seurataan vuosittain toteutettavan työhyvinvointikartoituksen avulla.

Kuluvana vuonna käyttöönotettuun toiminnanohjausjärjestelmään lisätään prosessien vaikutuksia kuvaavia mittareita. Toiminnanohjausjärjestelmä toimii myös raportoinnin perustyykaluna.

2. Jyväskylän tulosalue

Tulosalueella on neljä toimialaa: Hoitopalvelu-, Arviointi- ja kuntoutuspalvelu-, Palveluohjaus- sekä Työvalmennusyksikkö. Yksiköiden vastuuhenkilöinä ja toimihenkilöiden lähiesimiehinä toimivat toimialapäälliköt. Jyväskylässä toimintavuoden merkittävä muutos päihdepalveluissa ja työterveyshuollossa on Effica-potilastietojärjestelmään siirtyminen. Järjestelmän käyttöönotto vaatii huolellista suunnittelua ja laajaa perehdytyskoulutusta. Prosessi on käynnistynyt syksyllä 2013 ja jatkuu toukokuuhun 2014 saakka. Työvalmennuksessa selvitetään VAT-järjestelmän käyttöönottoa.

2.1. Hoitopalveluyksikkö

Sovatek-säätiön hoitopalvelut muodostuvat päihdepäivystyksestä sekä alkoholi- ja huumevieroitusosastoista. Päihdehuollon erityispalvelujen runsas tarve jatkuu edelleen vuonna 2014. Päihdeasiakkaiden lisääntyvä päihteiden sekakäyttö ja opiaattien käyttö on johtanut hoidon tarpeen kasvuun huumehoitopalveluissa niin avo- kuin laitoshoidossa.

Tilastojen perusteella Jyväskylässä käytetään edelleen huumeita samaan tyyliin kuin pääkaupunkiseudullakin. Buprenorfiini on edelleen yleisin ensisijainen päihde huumeiden käyttäjillä. Pelkästään alkoholia käyttävien vieroitushoitojen tarve on laskenut edellisten vuosien tahtiin, sen sijaan sekakäytöstä johtuvat vieroitushoidot ovat lisääntyneet päihdepalveluissa ja niiden odotetaan lisääntyvän vuonna 2014. Lastensuojeluasiakkaiden määrä päihdepalveluissa on pysynyt korkealla tasolla. Hoitopalveluissa hoidettujen asiakkaiden jatkohoito toteutuu useimmiten sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluissa, päihdehuollon erityispalvelujen avo- tai laitospalveluissa. Osastohoitojen jälkeen asiakkaat pystyvät useimmiten palaamaan itsenäiseen tai tuettuun asumiseen. Suurella osalla on myös pidempikestoisen avo- tai laitosjatkokuntoutuksen tarvetta.

Vuoden 2014 alussa Jyväskylän päihdepalveluissa tullaan ottamaan käyttöön uusi potilastietojärjestelmä. Kymmenen vuotta vanhasta Huuti järjestelmästä luovutaan ja tilalle tulee effica tietojärjestelmää. Sama järjestelmä on suurimmalla osalla päihdepalveluiden yhteistyökumppaneilla. Järjestelmään kouluttautuminen on aloitettu vuoden 2013 puolella ja se jatkuu vuoden 2014 alkupuolelle. Hoitopalveluissa toteutetaan vuonna 2014 lääkeosaamisen (LOVe-lääkekoulutus verkossa) koulutus. Koulutus ja tentti tapahtuvat verkko-opiskeluna.

Päihdepäivystys on matalan kynnyksen ja liikkuvan työn periaatteella toimiva avopalveluyksikkö. Päihdepäivystys on tarkoitettu riippuvuusongelmaisille, hoitoon hakeutuville päihteiden käyttäjille ja heidän omaisilleen. Päihdepäivystys vastaa päihdepäivystyspalvelusta, terveysneuvontapalveluista, sekä konsultaatiopalveluista.

Ensi vuoden aikana Päihdepäivystyksessä tullaan jatkamaan liikkuvan konsultaatiopalvelun sekä terveysneuvontatyön kehittämistä. Vuoden 2014 aikana osallistutaan muiden kansallisten päihdetoimijoiden kanssa huumehaittoja vähentävän toiminnan kehittämisprojektiin. Vuonna 2014 liikkuvaan terveysneuvontapalveluun osallistuvat myös vieroitusosaston työntekijät. Päihdepäivystyksen työnohjaukset jatkuvat edelleen vuonna 2014. Sisäistä sekä ulkoista koulutusta tullaan hakemaan mm. riippuvuusproblematiikasta sekä ajantasaisesta päihdetiedosta.

Alkoholivieroitusosasto tulee tarjoamaan vuonna 2014 kahdeksan hoitopaikkaa. Osasto toimii tiloissa, joihin siirryttiin vuoden 2012 alussa. Osastolla tapahtuvien alkoholivieroitusten tarve

on vähentynyt edelleen vuoden 2013 aikana. Alkoholvieroituksessa kehitetään ja lisätään lääkevieroitushoitoa ja sekakäyttäjien vieroitushoitoa. Hoidon kehittämiseen tullaan käyttämään sisäisiä ja ulkoisia koulutuksia. Vieroitushoitojen lisäksi osastolla jatketaan työ- ja toimintakyvyn arviointitutkimuksia. Vuoden 2014 aikana osaston nimi tullaan muuttamaan enemmän nykyistä toimintaa vastaavaksi.

Huumevieroitusosaston rakenteita jouduttiin muuttamaan syksyllä 2012 ja paikkalukumäärää vähennettiin seitsemään alimitoitetusta sopimustasosta johtuen. Huumevieroitusosastolla on ollut vaihdellen 4 - 7 vuodepaikkaa vuoden 2013 aikana. Huume-vieroitusosaston käyttöaste on ollut korkea. Osastolle on muodostunut lähes pysyvä jono. Korvaushoitojen aloitusten sekä niiden tehostamisen arvioidaan lisääntyvän edelleen vuonna 2014. Vuonna 2010 alkanut yhteistyö Joensuun päihdepalveluiden kanssa jatkuu siten, että joensuulaisille huumeriippuvaisille potilaille on varattu yksi hoitopaikka. Videokonsultaatioita Joensuun kanssa lisätään. Huumevieroituksen työnohjaukset jatkuvat vuonna 2013. Sisäistä koulutusta lääkehoidosta ja riippuvuudesta lisätään vuodelle 2014.

Vuoden 2014 kesälle hoitopalveluissa tullaan suunnittelemaan kolmen viikon sulkuaika ja sen molemmille puolille supistettua toimintaa. Samoin joulukuun lopulla 2014 on noin viikon sulkuaika. Näin saadaan vähennettyä sijaiskustannuksia. Hoitopalveluissa työskentelee vuonna 2014 osastonhoitaja, 14 sairaanhoitajaa (3 tiimivastaavaa), 7 hoitajaa, kolme osa-aikaista lääkärinä ja kaksi sosiaalityöntekijää osa-aikaisesti.

2.2. Arviointi- ja kuntoutuspalveluyksikkö

Arviointi- ja kuntoutuspalveluyksikön toiminta perustuu Sovatek-säätiön arvoihin ja tehtyihin palvelusopimuksiin. Säätiön strategisista painopistealueista yksikössä toteutuvat erityisesti seuraavat: asiakkaiden ja sidosryhmien kiinnostuksen kasvattaminen säätiöön entistä vahvemmaksi, uusien palveluinnovaatioiden ja -konseptien kehittäminen ja levittäminen sekä henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen.

Arviointi- ja kuntoutuspalveluyksikön perustehtävät ovat: kuntoutujien tukeminen oman arjen hallintaan sekä arvioida, parantaa ja ylläpitää kuntoutujan toiminta- ja työkykyä yhteistyössä kuntoutujan ja hänen verkostonsa kanssa. Kuntoutuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi tehdään yhteistyössä asiakkaan kanssa huomioiden hänen läheistensä, viranomaisien sekä muiden palveluntuottajien näkemykset ja resurssit. Yksikkö toimii oman alansa erityisasiantuntijana ja kehittäjänä verkostoituen aktiivisesti. Lisäksi yksikön työntekijät antavat perustehtävän toteuttamisen ohella työnohjausta, koulutusta ja konsultaatiota sekä opiskelijoiden ohjausta huomioiden perustehtävän toteuttamisen edellyttämät resurssit. Osa päihdekuntoutujista osallistuu päihdekuntoutuksen ohella työvalmennukseen tai ammatilliseen kuntoutukseen.

Arviointi- ja kuntoutuspalveluiden kehittämistyön painopistealueita myös vuonna 2014 ovat palveluohjauksen parantaminen ammatillisen kuntoutuksen palveluihin yhteistyössä Palveluohjausyksikön kanssa sekä avomuotoisen päihdekuntoutuksen laadun varmistaminen rakennemuutoksissa.

Arviointi- ja kuntoutuspalveluyksikkö on jaettu kahteen toiminnalliseen työryhmään: Riippuvuuskuntoutustyöryhmä ja Korvaushoitotyöryhmä. Työn suunnittelua ja päätöksentekoa varten on käytössä yksikkö- ja työryhmäkohtaisia kokouksia, joissa asiakasasiat ja hallinnolliset asiat käsitellään eri kokouksissa. Tämän lisäksi yksikössä pidetään 4–6 suunnitteluiltaa vuorokauden 2014 aikana. Työryhmät vastaavat asiakaslähtöisyyden toteutumisesta kaikessa toiminnassaan ja päätöksenteossa. Yksikön henkilöstön laaja-alainen ammatillinen

erityisosaaminen hyödynnetään kuntoutus- ja kehittämistyössä asiakaslähtöisesti yli työryhmärajojen.

Yksikön työntekijät osallistuvat koulutussuunnitelmassa määriteltyihin koulutuksiin ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Tärkeimpiä koulutuksia ovat lääkeosaamisen-, akupunktio-, toiminnallisten riippuvuuksien-, ja yhteisöhoidon koulutus. Yksikön henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehditaan esimiestyöllä, kaikkien työryhmien ryhmätyönohjauksella, terapiatyötä tekevien työntekijöiden yksilötyönohjauksella sekä kollegiaalisella tuella. Työntekijöiden jaksamisen arviointiin, työskentelyilmapiiriin sekä vuorovaikutukseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Arviointi- ja kuntoutuspalveluyksikössä työskentelee vuonna 2014 kuntoutuspäällikkö, 2 lääkärinä osa-aikaisesti, 4 sosiaalityöntekijää (3 osa-aikaisesti), 1 toimintaterapeutti ja 7 sairaanhoitajaa (2 tiimivastaavaa) ja yksi lähihoitaja.

2.3. Palveluohjausyksikkö

Palveluohjausyksikön toiminnassa siirryttiin tonttikohtaiseen palveluohjausmalliin vuoden 2013 aikana. Tonttikohtaiset palveluohjaajat työskentelevät kokoaikaisesti jollakin nimetyllä tontilla tai tonteilla. Palveluohjaajat liittyivät osaksi tontin tiimiä. Tonttikohtaisella palveluohjauksella saadaan selkiytettyä toimintamallia, eikä työntekijöiden aikaa kulu jatkuvaan liikkumiseen eri toimipisteiden välillä. Työntekijöiden erityisosaaminen saadaan käyttöön konsultointein ja palveluohjauksen asiakaspalavereissa. Tiiviimpi tonttikohtainen yhteistyö tuo myös työvalmennustontin tiimille paremman mahdollisuuden kehittyä yhdessä, tiimiytyä ja lähteä aidosti kehittämään valmennuksen sisältöjä ja käytäntöjä.

Asiakaskunnan muutokset ja palveluntilaajan toive painottaa yhä kuntoutuksellisempaa otetta palveluohjauksessa ja työvalmennuksessa. Säätiö keskittyy yhä tavoitteellisemmin yli viisitaata päivää työmarkkinatukea saaneiden pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistämiseen sekä nuorten oppisopimuskoulutukseen ja kuntouttavaan työtoimintaan. Kuntouttavan työtoiminnan paikkoja lisätään. Vuoden 2014 painopisteenä on tonttikohtaisen palveluohjauksen vakinaistaminen sekä ammatillisen kuntoutuksen ja koulutuksen vahvistaminen.

Merkittävänä koulutuksellisenä palveluna Sovatek-säätiöllä on tuettu oppisopimuskoulutus, mitä on tarkoitus lisätä erityisesti niiden nuorten peruskoulun päättäneiden osalta, jotka eivät ole päässeet ammattikoulutukseen. Säätiössä toteutetaan lisäksi ajoneuvoasentajan ja levyseppähitsaajan ammatillista peruskoulutusta yhteistyössä Bovallius-ammattiopiston ja Jyväskylän ammattiosaston kanssa. Sovatek-säätiö tuottaa koulutukseen oppimisympäristön ja työpajaohjauksen.

Valmentautujien terveydenhoidosta valmennusjakson aikana vastaa säätiön oma terveydenhoitaja. Lisäksi säätiössä on valmentautujien päihdeyhdyshenkilö. Valmentautujien työterveyshuollon toimintasuunnitelma laaditaan säännöllisesti. Valmentautujien ikärakenne on hyvin vaihteleva ja se on muuttumassa nuoremmaksi. Valmentautujilla on entistä enemmän monia terveydellisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat työkykyyn ja työssä selviytymiseen. Päihdeasioissa pyritään ennaltaehkäisyyn. Mini-interventio-tyyppinen alkoholiongelmien varhaisvaiheen ehkäisevä toiminta on Sovatekin työterveyshuollon normaalia toimintaa. Kaikille valmentautujille tehdään AUDIT – testi työhöntulotarkastuksen yhteydessä. Kuntoutustarpeen arviointia tehdään terveystarkastusten yhteydessä ja sairaanhoitokäynneillä, osana työkyvyn arviointia. Valmentautujien terveydenhuollossa otetaan käyttöön effica-potilastietojärjestelmä.

2.4. Työvalmennusyksikkö

Työvalmennusyksikön perustehtävänä on tarjota työ- ja toimintakykyä vahvistavia, mielekkäitä työtehtäviä laadukkaasti työvalmennuksen ja palveluohjauksen keinoin. Työvalmennusyksikön toiminta jakaantuu viidelle eri tontille (taulukko 1). Tonttien tiimeissä on omat tiimivastavat, poikkeuksena Pajatiimi, minkä tiimivastaavana toimii tuotantopäällikkö.

Työvalmennusyksikössä työskentelee vuonna 2014 tuotantopäällikkö, 17 vakituista työvalmentajaa, neljä tonttikohtaista palveluohjaajaa ja opinto-ohjaaja sekä kuusi määräaikaista pajaohjaajaa / työsuunnittelijaa. Palkkatukiperusteisia henkilöitä työllistetään noin 60 henkilötyövuoden verran. Ei-palkkatukiperusteisia valmentautujia on noin 70 henkilötyövuoden verran. Oppisopimusopiskelijoita on noin 15.

Taulukko 1. Tuotannonalat tiimeittäin

Kankitiimi Kankitie 14 Jyväskylä EkoRaksa, rakennustarvikkeiden kierrätys, Pihatiimi, Verhoomo ja kutomo	Tallitiimi Tallilantie 6, Vaajakoski Metalli, Metallialan perustutkinto, Kilpivalmistus ja Koonpano	Pajatiimi Pajatie 3, Jyväskylä Autokorjaamo, Autoalan perustutkinto, Polkupyöräkorjaamo ja Kierrätyspyörien myynti
Soratiimi Sorastajantie 4, Jyväskylä Kierrätyskauppa, Vuokraamo Satumaa Ompelimo, Kirjansitomo ja Media	Korpilahti Joensuuntie 2, Korpilahti EkoCenter Paatti ja Kahvio	

Valmentautuja-asiakkailta on yhä enemmän työ- ja toimintakykyyn liittyviä rajoitteita ja työllistymisen esteitä, joiden tunnistamiseen, tarpeen mukaisten arviointi- ja kuntoutuspalvelujen tarjoamiseen sekä palveluohjaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Vuoden 2014 kehittämistoiminnan painopistealueita ovat työllistymisen esteiden tunnistamisen ja palveluohjauksen menetelmien käyttöönotto yhteistyössä Palveluohjausyksikön sekä Arviointi- ja kuntoutuspalveluyksikön kanssa. Työvalmennuksen keskeisin tavoite tulee olemaan työvalmennuspalvelun ja palveluohjauksen vastuiden ja roolien vakiinnuttaminen johon kuuluu vuoden 2013 aikana aloitettu tonttikohtainen palveluohjaus. Palveluohjaajat sijoittuvat valmennusyksiköihin ja tekevät tiivistä yhteistyötä työvalmentajien kanssa valmentautujien tavoitteiden edistämiseksi. Palveluohjaajien sijoittuminen valmennusyksiköihin vahvistaa moniammatillista osaamista ja parantaa valmentautujien erityistarpeiden tunnistamista varhaisemmassa vaiheessa. Valmentautujille turvataan riittävät ohjausresurssit myös toimihenkilöiden koulutus- ja kehittämissäpäivien sekä erilaisten kokousten aikana.

Valmennusalojen ja tuotantoyksiköiden arviointia jatketaan. Tarkoituksena on arvioida, mitkä valmennusalat vastaavat tulevaisuudessa parhaiten avoimille markkinoille tähtäävään työllistymiseen ja toisaalta mitkä valmennusalat tarjoavat parhaat mahdollisuudet matalantuottavuuden toimintakykyä ylläpitävään tai parantavaan sosiaalisen kuntoutumiseen.

Vuoden alussa avataan uusi toimitila osoitteessa Sorastajantie 4. Uudessa toimitilassa toimivat Kierrätyskauppa, vuokraamo Satumaa, ompelimo, kirjansitomo sekä media. Aiemmin yksiköt ovat toimineet Hakkutiellä, mistä luovutaan vuoden 2013 lopussa. Verhoomo ja kutomo muuttivat Hakkutieltä EkoRaksan yhteyteen Kankitielle. Korpilahden yksikön jatkosuunnitelma selvitetään kevään aikana.

Yhteistyö Bovallius-ammattiopiston kanssa jatkuu vuonna 2014. Ammatillisen koulutuspalvelun järjestäjänä toimii Bovallius-ammattiopisto. Tällä hetkellä koulutusta toteutetaan levyseppähitsaajan ammatillisessa perustutkinnossa. Koulutuksessa on keskimäärin 8 opiskelijaa kerrallaan. Sovatek-säätiö tuottaa koulutukseen oppimisympäristön ja työpajaohjauksen.

Oppisopimuskoulutuksella tarjotaan valmentautujille mahdollisuus suorittaa ammatillista perus- tai ammattitutkintoon tähtäävää koulutusta. Sovatek-säätiössä opiskelee oppisopimuskoulutuksessa keskimäärin 15 valmentautujaa kerrallaan. Uutena ryhmänä tarjotaan oppisopimuskoulutusta juuri peruskoulun päättäneille nuorille.

Työvalmentajien ammatillisia valmiuksia ja työhyvinvointia ylläpidetään ja vahvistetaan järjestämällä säätiön sisäistä koulutusta sekä osallistumalla ulkopuolisiin koulutuksiin. Kaksi työvalmentajaa suorittaa JET, johtamisen erikoisammattitutkinnon. Viisi työvalmentajaa suorittaa työvalmentajan erikoisammattitutkinnon. Oppisopimuskoulutusta hyödynnetään henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutusmuotona. Työsuojaan liittyviin asioihin panostetaan tekemällä tonttikohtaiset riskienhallinta-arvioinnit ja niiden pohjalta tehtävät työturvallisuutta parantavat toimenpiteet. Työvalmentajien ja palveluohjaajien asiakasmäärien tasapuoliseen jakautumiseen kiinnitetään huomiota.

Tuotannollisten yksiköiden keskeisinä asiakkaina ovat eri alojen yritykset sekä kuluttaja-asiakkaat. Yrittäjien kanssa jatketaan yhteistyötä henkilökohtaisilla suhteilla ja toimintaa vahvistavilla sopimuksilla. Työtehtävien ja vastualueiden uudelleen järjestelyillä panostetaan uusien purku- ja alihankintatöiden etsintään ja palvelujen markkinointiin.

3. Joensuun tulosalue

Joensuun tulosalueen toimintojen ja palvelujen kehittämistä jatketaan vuonna 2014 huomioiden Outokummun kaupungin mukaantulo sosiaali- ja terveystoimen yhteistoimintaluokkaan. Tavoitteena on saada aikaan tulosalueelle asiakaslähtöisesti toimivat palveluketjut ja kuntoutusjatkumot. Palveluprosessit kuvataan ja niiden sisällöt aukaistaan luomalla toiminta- ja menettelytapaohjeita.

Joensuun tulosalue muodostaa 34 toimihenkilön moniammatillisen päihdehuollon erityispalveluja tuottavan kokonaisuuden, jossa avo- ja laitospalvelut toimivat toisiaan täydentävinä palveluina. Toiminnot keskittyvät pääasiassa Joensuun päihdepalvelukeskuksen tiloihin. Psykiatriin palveluja hankitaan ostopalveluna resurssien puitteissa siten, että ne vastaavat koko päihdepalvelukeskuksen tarpeisiin.

Henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia tuetaan koulutuksilla ja työnohjauksilla. Tarkemmat koulutuksiin ja työhyvinvointiin liittyvät suunnitelmat esitellään Sovatek-säätiön Koulutus- ja työhyvinvointisuunnitelmassa 2014. Täydennyskoulutuksen yhteisenä teemana vuonna 2014 on lääkehoidon osaaminen (LOVe-lääkekoulutus verkossa). Kehityskeskustelut henkilöstön kanssa käydään vuosittain.

3.1. Avohoitopalvelut

Avohoitopalveluita tuottaa kolme työryhmää: päivystys- ja hoidontarpeen arviointi-, korvaushoito- ja kuntoutustyöryhmä. Tavoitteena vuonna 2014 on lisätä edelleen työryhmien välistä yhteistyötä siten, että asiakkaiden siirtyminen hoito- ja kuntoutuspolulla tapahtuu saumattomasti. Keskeisenä keinona tavoitteen saavuttamiseksi on päihdepäivystyksen roolin vahvistaminen. Tämä mahdollistaa asiakkaan ohjautumisen tarvettaan parhaiten vastaavaan palveluun. Asiakkaan tarpeista lähtevän hoidon varmistamiseksi lisätään päihdepäivystyksen toiminnan ja osaamisen painopistettä hoidontarpeen arviointiin sekä parannetaan tavoitettavuutta pidentämällä puhelinpäivystysaikaa. Päihdepalvelujen jalkautumista ja vastaanotto-toimintaa Joensuun reuna-alueilla aletaan toteuttaa yhteistyössä mielenterveyskeskuksen ja aikuissosiaalityön kanssa.

Avoimet matalan kynnyksen ryhmät jatkuvat viikoittain yhteistyössä Soroppi ry:n, A-killan ja Siniristin kanssa. Ajokorttiseurannassa olevien ryhmät jatkuvat päivystyksen ja kuntoutuksen yhteistyönä. Ongelmapelaajien hoitopolkua kehitetään ja osallistutaan kuntoutuskurssin järjestämiseen yhdessä Jyväskylän henkilöstön kanssa.

Joensuun päihdepalvelukeskuksen ulkopuolella toimivan kuntoutuksen työntekijän työpiste on muuttanut Antinkujan asumisen tukipisteeltä Kansalaistalolle, jossa on tarjolla matalan kynnyksen palveluohjausta. Toimintaa kehitetään yhdessä kaupungin aikuissosiaalityön ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Joensuun kaupunki ostaa yhden työntekijän työpanoksen kuntouttavaan työtoimintaan. Työntekijän toimipiste sijaitsee Jokikadulla kaupungin toimitiloissa.

3.2. Laitospalvelut

Laitoshoitopalveluja tuotetaan vieroitulososastolla ja kuntoutusyhteisössä. Laitospalvelujen sisältöjen kehittämistä jatketaan vastaamaan alkoholin, lääkeaineiden ja huumeiden sekakäyttäjien hoidon ja kuntoutumisen tarpeisiin. Vieroitulososastolla hoidetaan alkoholin, lääkkeiden ja huumeiden sekakäyttäjiä. Vieroitusyksikössä toteutettavan hoidon keskeinen muoto

on vieroitusjakson aikana tapahtuva jatkohoidontarpeen arviointi. Jatkohoidontarpeen arviointia toteutetaan vieroitusyksikössä myös erillisenä hoitojaksona, jos asiakkaan vointi edellyttää laitolosuhteita. Vieroitusosaston kokonaispaikkamäärä on yhdeksän. Paikat sisältävät myös kriisipaikan. Osaston rakenteen, henkilöstön tehtäväkuvien ja osaston toimintatapojen työstämistä jatketaan yhteisen koulutus- ja kehittämisprosessin avulla asiakaskunnan vieroitushoidon tarvetta vastaavaksi.

Kuntoutusyhteisössä on yhdeksän paikkaa. Kuntoutus on yhteishoidon periaatteita toteuttavaa tavoitteellista päihdekuntoutusta. Kuntoutukseen tullaan päivystyksen tai vieroitushoito-osaston kautta. Perusjakson pituus on kahdeksan viikkoa, mutta yksilöllisesti voidaan toteuttaa myös lyhyempiä tai pitempiä jaksoja yhdessä laadittavan kuntoutussuunnitelman pohjalta. Kuntoutusyhteisön palveluja markkinoidaan sekä maakunnassa että valtakunnallisesti, tavoitteena on lisätä Joensuun ulkopuolelta tulevien asiakkuuksien määrää. Joensuun päihdepalvelukeskuksen pihapiirissä toimii lyhytaikaisen asumisen yksikkö, jossa on kolme asiakaspaikkaa. Asumisyksikköön on mahdollista päästä harjoittelemaan itsenäistä asumista päihdekuntoutusjakson jälkeen. Asukas tekee Sovatek-säätiön kanssa vuokra- ja asumissopimuksen ja sosiaalityöstä haetaan maksusitoumus tukimaksua varten.

3.3. Yhteistyöverkostoissa tapahtuva toiminnan kehittäminen

Kuntouttavaan työtoimintaan ja asumispalveluihin liittyvä tiivis yhteistyö ja toimintojen kehittäminen aikuissosiaalityön kanssa jatkuu. Säätiö toimii aktiivisesti Päihdetyön verkostoitujat -ryhmässä, jossa on mukana kolmannen sektorin, seurakuntien ja kaupungin edustajia. Verkostoyhteistyötä ja työnjakoa selkiytetään edelleen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Sovatek-säätiön Joensuun tulosalueen aluejohtaja kuuluu Joensuun aikuispsykososiaalisten palvelujen johtotiimiin ja Paavo 2:n (Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelma 2012 - 2015) seurantaryhmään. Joensuun päihdepalvelukeskuksen työntekijät ovat mukana toteuttamassa Marak (moniammatillinen riskinarviointi) - ohjelmaa perhe- ja parisuhdeväkivallan uusiutumisen ehkäisemiseksi. Päihdepalvelukeskuksen edustaja osallistuu Joensuun seudun Marak - työryhmän kokouksiin. Nuorisoaseman kanssa jatketaan konsultaatio- ja yhteistyökäytäntöjä.

Alueen oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä ja vastataan mm. Sora-lakiin (opiskeluun soveltumattomuuteen ratkaisuja) liittyvien huumetestien tekemisestä ja raportoinnista. Rikosseuraamusviraston kanssa jatketaan yhteistyötä päihdeseurannan ja yhteisen työryhmätyöskentelyn muodossa. Joensuun alueella toteutetaan vuosittain sidosryhmäkysely, jonka avulla kerätään palautetta toiminnasta keskeisiltä yhteistyökumppaneilta. Tuloksia hyödynnetään jatkossa yhteistyön kehittämisessä ja toimintojen suunnittelussa.

4. Järjestölähtöinen toiminta

Sovatek-säätiö on ollut aktiivinen toimija kansalaisyhteiskunnan tukemisessa ja on tuonut asiantuntemuksensa järjestösektorin käyttöön. Hankkeiden läpiviemisen lisäksi järjestölähtöisen toiminnan keskeisiä asioita tulevana toimintavuonna ovat uusien, toiminnasta ja asiakkaiden tarpeista lähtevien hankeideoiden löytäminen, kehittäminen ja valmistelu sekä järjestöyhteistyön tehostaminen ja vaikuttaminen toimintaympäristössä. Säätiö ei ole saanut kohdennettua toiminta-avustusta. Näin toiminta keskittyy toistaiseksi eri rahoituksella toteutettaviin hankkeisiin ja niiden kehittämiseen. Kevään aikana valmistellaan kohdennettua toiminta-avustusta koskeva hakemus ja se jätetään toukokuussa Raha-automaattiyhdistykselle.

Viestinnän sijoittuminen organisaatorakenteessa ja sen kehittäminen ovat säätiön kokonaisuuden kannalta keskeisiä kysymyksiä. Tiedottajan tehtävä on toistaiseksi ollut järjestölähtöisellä tulosalueella. Luonteeltaan se on toimintaa, joka palvelee organisaatiota kokonaisuutena. Tiedottajan ja samalla viestinnän sijoittumisesta organisaatorakenteessa on keskusteltu, mutta tehtävän vakinaistamiselle ei ole toistaiseksi ollut taloudellisia edellytyksiä. Tehtävän ja toiminnan vakinaistuminen loisi pohjaa säätiön viestinnän nykyistä suunnitelmallisemmalle kehittämiselle. Tulosalueen näkökulmasta viestintä, toiminnasta tiedottaminen ja onnistunut vaikuttamistoiminta, ovat jatkossa myös järjestölähtöisen toiminnan keskeisiä tehtäviä.

4.1. Nuorten matalankynnyksen palvelut

Nuorten matalankynnyksen palveluiden kehittäminen koskee jo olemassa olevien palveluiden, Sauma-starttipajan ja etsivän työn, kehittämistä. Toiminnot ovat olleet lokakuusta 2012 alkaen järjestölähtöisellä tulosalueella.

Sauma-starttipajatoiminnan osalta keskeinen tavoite on edelleen sen juurruttaminen osaksi palvelujärjestelmää. Tärkeitä asioita tässä ovat yhteistyöverkoston vahvistaminen, toiminnasta tiedottaminen ja yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen laajemmin alueellisesti. Sauman rinnalle nuorille suunnattuja työpajoja on syntynyt Sovatekin sisälle toistaiseksi kaksi (Tuunipaja ja Näppärä). Yhteistyö erityisesti näiden ja myös Etsivän työn sekä päihdepalvelujen kanssa on tärkeää. Sisäisen yhteistyön kautta löydetään kohderyhmänä oleville nuorille heidän kannaltaan toimivimmat sijoittumispaikat. Lisäksi muun sisäisen yhteistyön kautta voidaan nuoria tukea ja tarjota heille monipuolisempaa tukea.

Sauman toimintasisältöjä, nuoren kokonaisvaltaista tilannekartoitusta ja arviointia (toimintakyvyn arviointi, oppimistaitojen ja -kyvyn arviointi, elämäntilanteen kartoitus ja arviointi) kehitetään toimintavuoden aikana. Toiminnan struktuurin kehittäminen, kuten yksilö- ja ryhmävalmennus, viikko-ohjelma toimivat, mutta menneen toimintavuoden aikana on pajalle tulevien nuorten toimintakyvyssä ollut merkittäviä eroja sekä nuorten välillä että nuorilla pajajakson aikana. Tämä luo haasteita toimintasisällöille ja niiden joustamiselle. Sauman kohdalla tavoitteena on myös rahoituksen vahvistaminen ja samalla toiminnan vakinaistaminen. Tämä luo myös parempia edellytyksiä toiminnan pitkäjänteiselle kehittämiselle.

Etsivän nuorisotyön työntekijöiden työsuhteet vakinaistettiin 2013, jolla nähdään olevan positiivisia vaikutuksia työn pitkäjänteiseen kehittämiseen ja suunnitteluun. Sovatekin etsivä työ muodostaa tiiviin kokonaisuuden Jyväskylän kaupungin etsivän työn kanssa. Jyväskylän yhdeksällä etsivällä työntekijällä on yhteinen työnohjaus, heidän esimiehensä ovat myös tiivistäneet yhteistyötä mm. yhteisten tapaamisten myötä.

Sovatekin etsivässä työssä yhteistyö Sovatek-säätiön päihdepalveluiden ja työpajojen, Riikosseuraamuslaitoksen, sosiaalitoimen, ja eri asumispalveluiden kanssa on ollut tiivistä vuonna 2013 ja yhteistyötä on tarkoitus jatkaa ja vakiinnuttaa edelleen vuonna 2014. Etsivällä työllä on Jyväskylässä jo vahva jalansija, mutta työtä on tarpeen tuoda entisestään tutumaksi. Päihdepuolen kanssa yhteistyötä on tarpeen edelleen tiivistää ja lisätä uusia yhteistyömuotoja esimerkiksi käynnistämällä uusia toiminnallisia ryhmiä. Sovatek-säätiön etsivässä työssä päihdeongelmaiset nuoret näkyvät edelleen vahvasti yksittäisenä asiakasryhmänä ja tähän ryhmään on tarvetta panostaa.

Vuodelle 2014 on suunniteltu asiakkaiden tarpeista lähtevää ryhmätoimintaa. Asiakaskunnassa on nuoria, joilla on selkeä tarve sosiaaliselle toiminnalle, jopa pelkästään vain kotoa poistumiselle. Nämä nuoret ovat pääosin sellaisia, jotka ovat muuttaneet toiselta paikkakunnalta, jonka myötä läheiset ja kaverit ovat jääneet kotiseudulle ja uudelle paikkakunnalle ei ole muodostunut uutta tukiverkostoa. Nuorten kanssa on tarkoitus lähteä yhdessä suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmätoimintaa, joka tukee arkea, edistää hyvinvointia, osallistaa, vahvistaa sosiaalisia taitoja ja luo sosiaalisia kontakteja sekä tuo positiivisia kokemuksia nuoren elämään.

4.2. Nuorten ongelmallisen pelaamisen tunnistaminen ja tukimuotojen kehittäminen - Pelituki

Hankkeessa kehitetään yhdessä lasten ja nuorten sekä heitä kohtaavien aikuisten kanssa lasten ja nuorten arkeen ja kehitykseen sopivaa tukea ongelmalliseen pelaamiseen. Hanke tuottaa nuorille, ammattilaisille ja läheisille suunnatuilla kyselyillä uutta tietoa pelaamisesta ilmiönä ja erityisesti ongelmallisesta pelaamisesta hankkeen toimintaympäristöissä. Laadullinen tiedontuotanto tukee ja tarkentaa kyselyillä tuotettavaa tietoa.

Hankkeen tiedontuotannon tulosten leviämisen myötä nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten ja nuorten läheisten pelituntemus paranee ja syntyy monipuolista keskustelua nuorten pelaamisesta. Hankkeen väliraportti julkaistaan 2014 alussa ja nuorten pelaamiseen liittyvä seminaari järjestetään Jyväskylässä helmikuussa. Lisäksi hankkeen toimesta tuotetaan katsauksia ja artikkeleita ammattilehtiin sekä seminaarin lisäksi järjestetään myös muita keskustelutilaisuuksia nuorten pelaamisesta ja siihen liittyvistä ongelmista.

Hankkeessa jatketaan nuorten ongelmalliseen pelaamiseen liittyvien työvälineiden ja toimintamallien kehittämistyönä yhdessä nuorten kanssa työskentelevien sosiaali- ja terveys-, nuoris- ja opetusalan ammattilaisten kanssa. Käytännön kehittämissyhteistyö on suurimmaksi osaksi kehitteillä olevien välineiden pilotointia ja organisaatiokohtaisten toimintamallien hahmottelua. Kehitystyön tuloksena syntyneet työvälineet kootaan välinesalkkuun, joka on vuoden loppuun mennessä pilotointivaiheessa.

4.3. Huumekuntoutujien vertaistoimintakeskus Asema 78

Vertaistoimintakeskus tarjoaa korvaushoidossa oleville asiakkaille mahdollisuuden viettää aikaa turvallisesti päihteettömässä ympäristössä kodin ulkopuolella. Toimintakeskuksen tavoitteena on tukea asiakkaita pitkäjänteiseen elämäntapaan, joka mahdollistaa realististen tavoitteiden asettamista suhteessa heidän omiin voimavaroihin nähden.

Kuluvan vuoden tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Asiakkaat eivät ole osallistuneet kokemusasiantuntijakoulutukseen, mutta heidän kokemustaan on hyödynnetty vierailuilla oppilaitoksissa ja hoitopaikoissa. Samoin Asemalle on tehty vierailuja ja opintokäyntejä. Yhteistyö Sovatek-säätiön Korvaushoitotyöryhmän kanssa on toiminut hyvin.

Tulevana vuonna korvaushoidossa olevia asiakkaita tuetaan pitkäjänteiseen ja säännönmukaiseen asiointiin vertaistoimintakeskuksessa. Hankkeen taholta on tehty vierailuja kokemusasiantuntijan roolissa. Niiden määrää lisätään ja samalla tarjotaan kävijöille mahdollisuuksia kokemusasiantuntijoille suunnattuun koulutukseen. Syksyllä 2013 on noussut esille mahdollisuus käydä esittelemässä vertaistoimintakeskuksen kehittämishanketta Ruotsissa. Mikäli hankkeelle esitetään tätä koskeva virallinen kutsu, matka pyritään toteuttamaan vuoden 2014 aikana. Kuntouttava työtoiminta, jota on käynnistetty 2013, pyritään vakiinnuttamaan tulevana vuonna. Kuntouttavan toiminnan toteuttamisen edellytyksenä on kävijöiden toimintakyvyn parantuminen, jotta he voisivat sitoutua toimintaan. Yksilötasolla hankkeella pyritään tukemaan päihteettömyyttä. Hankkeen edetessä on voitu havaita että toimintaan sitoutuminen on omalta osaltaan vaikuttanut asiakkaiden vähentyneeseen päihteiden käyttöön sekä itseohjautuvampaan elämäntapaan

4.4. Uudet hankkeet

Toimintavuodelle 2014 järjestölähtöisen toiminnan tulosalueelle on haettu Raha-automaattiyhdistykseltä rahoitusta kolmeen omaan projektiin. Lisäksi Säätiö on mukana yhteistyökumppanina viidessä muussa hankkeessa.

Vuodelle 2013 haettiin rahoitusta hankkeelle, jonka kohderyhmänä olivat Sosiaalihuoltolain perusteella työvalmennuksessa olevat henkilöt (Taimi-palvelu). Hankkeelle ei myönnetty rahoitusta. Hankesuunnitelmaa työstettiin yhteistyössä Keski-Suomen MS- yhdistyksen ja Keski-Suomen Epilepsiayhdistyksen kanssa. Sovatek-säätiö toimii hankkeen hallinnoijana, yhteistyöyhdistyksille tulee omat työntekijänsä. Hankkeen kohderyhmänä ovat MS- tautia ja epilepsiaa sairastavat sekä sosiaalihuoltolain mukaisen työtoiminnan piirissä olevat asiakkaat. Keski-Suomessa kohderyhmään kuuluvia henkilöitä on yhteensä noin 800 – 1000. Projektin konkreettinen päätavoite on auttaa hankkeen kohderyhmään kuuluvia henkilöitä pääsemään takaisin työelämään, koulutukseen tai vaihtoehtoisesti jäljellä olevaa toimintakykyä tukevien palvelujen ja vertaistuen piiriin.

Syksyllä 2012 nousi edelle mahdollisena hankeideana Helsingissä ja Tampereella toimivan, seksityöläisille tarkoitetun Pro Tukipisteen kaltaisen toiminnan siirtäminen Sovatek- säätiön toiminta-alueelle. Toiminnan mahdollista tarvetta kartoitettiin ja siitä oltiin yhteydessä myös toimintaa ylläpitävään yhdistykseen. Hankkeen päätavoite on kohentaa toimialueellamme seksityöläisten asemaa sekä lisätä tietoisuutta heidän mahdollisuuksista erilaisiin palveluihin. Projektin kohderyhmänä ovat seksi- ja erotiikkapalveluita myyvät ihmiset Keski-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa. Mikäli rahoitus toteutuu, käynnistetään vaihteittain toimintapisteeet Jyväskylään ja Joensuuhun.

Kolmas Sovatekin oma hanke sijoittuu Pohjois-Karjalaan. Projektin tarve on tullut esiin päihdepalvelujen näkökulmasta Sovatek-säätiön tuottamien päihdepalvelujen rajapinnoilla ja keskusteluissa sekä kolmannen sektorin toimijoiden että sosiaalitoimen edustajien kanssa. Palvelut ovat tällä hetkellä keskittyneet sekä Joensuussa että Kontiolahdella. Kaikki reuna-alueiden asukkaat eivät pääse kulkemaan palveluihin. Toisaalta tukea tarvitsevat ihmiset eivät välttämättä koe tarvetta tulla ns. virallisen palvelujärjestelmän piiriin. Päihde- ja mielenterveyspalvelujen näkökulmasta katsottuna osa tuen tarpeessa olevista olisi autettavissa kevyemmän tuen, ennen kaikkea vertaistoiminnan tarjoaman tuen kautta. Harvaan asutulla alueella olisi syytä yhdistää erilaiset resurssit vertaistoiminnassa, ei niinkään synnyttää erillisiä tukiryhmiä eri "ongelmaryhmille". Rajaton- hankkeen päätavoite on synnyttää Joensuun, Kontiolahden ja Outokummun alueella toimivien itseohjautuvien

vertaisryhmien verkko. Kohderyhmän muodostavat ihmiset, joiden haastava elämäntilanne joko aiheuttaa tai voi aiheuttaa elämän laadun laskun.

Yhteistyöhankkeina olemme mukana (1) Keski-Suomen Yhteisöjen tuen hallinnoimassa Nuorta voimaa järjestöihin - hankkeessa. Rahoitusta haetaan Jyväskylän seudulla toimivien yritysten työnantajatoiminnan tukemiseen ja osaamisen vahvistamiseen mm. välittäjäorganisaatiotoiminnan ja yhteistoiminnan kautta sekä nuorten työelämävalmiuksien parantamiseen työllistämisen ja tsemppauskeskustoiminnan avulla. Hankkeeseen liittyen Sovatek on hakenut rahoitusta kahden nuoren työllistämiseen kahden vuoden ajaksi. (2) Keski-Suomen Vammaispalvelusäätiöllä on Täyttä elämää - hanke. Täyttä elämää -toiminnan avulla vahvistetaan vammaisten ja muiden ihmisten vuorovaikutusta sekä osallisuutta yhteiskuntaan. Sovatek-säätiö on hankkeessa mukana kehittämässä kehitysvammaisten päivätoimintaa. (3) Korvaushoidosta korvaavaan hoitoon on A-klinikkasäätiön, Kalliolan Setlementin, Sovatek-säätiön ja VAK ry:n yhteinen ”Opioidiriippuvuuden hoidon kehittämishanke”. Hankkeen päämääränä on koota ja tuottaa monipuolisesti tietoa opioidiriippuvuuden lääkkeellisestä korvaushoidosta sekä sen vaihtoehtoista ja hoitojatkumoista. Päämääränä on myös kehittää ja kokeilla uusia yhteistyömuotoja hoitojatkumoiden monipuolistamiseksi ja lääkkeellisen hoidon vaihtoehtojen lisäämiseksi. Lisäksi päämääränä on tarjota opioidiriippuvuutta ja sen hoito-vaihtoehtoja koskevaa tietoa kansantajuisesti eri välineillä ja foorumeilla.

Olemme konsultoivassa roolissa Helsingin Diakonissalaitoksen vertaistukihankkeen Voimala-turi kanssa, jota tuetaan Asema 78 -toiminnan kautta vertaistukea ja kokemuksia jakamalla. Yhteistyökumppanit jakavat tietoa ja kokemuksia alueellisista erityispiirteistä ja täydentävät toistensa osaamista. Lisäksi yhteistyökumppanit ohjaavat kohderyhmää käyttämään toistensa palveluita.

Samanlainen yhteistyö on Jyväskylän Setlementin Elämä pelissä- projektin kanssa. Sovatek-säätiön Pelituki-hanke toimii yhteistyössä Elämä pelissä -projektin kanssa Peli-kenttä-yhteistyöryhmän kautta. Elämä pelissä -projekti hyödyntää Pelituki-hankkeen jo kokoamaa Pelikenttä-yhteistyöryhmää kehittämisryhmänään. Elämä pelissä -projekti ja Pelituki-hanke voivat järjestää yhdessä tarpeellisiksi katsomiaan verkostoseminaareja ja -tilaisuuksia sekä sidosryhmille että asiakkaille.

5. Talous

Sovatek säätiön budjettivuoden 2013 suunnittelua leimaa entisestään voimistunut taloudellinen epävarmuus. Käytännössä tämä näkyy muun muassa siten, että tätä kirjoitettaessa toiminnan rahoitus pohjasta valtaosan muodostavat ostopalvelusopimukset ovat vielä avoimena. Tämä luonnollisesti kertoo kuntatalouden haasteellisesta tilanteesta, mikä Sovatekin osalta liittyy ensisijaisesti Jyväskylän kaupungin talousarviovalmisteluun. Tästä johtuen nyt esitettävä taloussuunnitelma täsmentyy vielä tulevien viikkojen aikana. Joka tapauksessa on selvää, että tavoitetulokseen pääseminen edellyttää Sovatek säätiöltä sangen painavia taloudellisia sopeuttamistoimia.

Sovatek säätiön v. 2013 tuottobudjetti on ennakkoarvion mukaan 10 472 000 euroa. Kokonaistuottojen arvioidaan vähenevän prosenttiyksikön verran ja rahassa 45 000 euroa. Kolmen pääsopimuksen sekä työvoimahallinnon palkkatuen osuus tuotoista kasvaa prosenttiyksikön verran ollen 84 % kokonaistuotoista. Sopimustuotot on budjetoitu tilaajatahojen ennakkoilmoitusten mukaisesti. Niiden mukaan Jyväskylän työvalmennussopimustuotot vähenevät 115 000 euroa. Päihdepalveluissa K-S Shp sopimukseen olisi tulossa asiakastietojärjestelmähankintaa kompensoiva 50 000 euron korotus. Joensuun päihdepalvelutuotot lisääntyvät Outokummun sopimuslisäyksen myötä 90 000 euroa. Palkkatukikertymä on arvioitu varovaisuutta noudattaen 820 000 euroon.

Ostopalvelusopimusten ulkopuolinen palvelumyyntiarvio perustuu kuluvan vuoden toteumiin ja toiminnallisiin muutoksiin sekä Jyväskylässä että Joensuussa. Näitä palveluostoja ennakoidaan toteutuvan päihdepalveluissa 214 000, mistä Jyväskylän osuus 180 000 euroa. Mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennustuottoja arvioidaan kertyvän 81 000 euroa, mikä n. 30 000 euroa kuluvan vuoden tavoitetta vähemmän. Muita työvalmennuksen palveluostoja oletetaan kertyvän ainoastaan 11 000 euron verran.

Tuotannollista toimintaa harjoitetaan 15 yksikössä. Liikevaihtoa oletetaan kertyvän 977 000 euroa. Tavoite on n. 30 000 euroa kuluvan vuoden budjetoitua pienempi, mutta kuitenkin yksiköittäin keskimäärin noin 5 000 euroa toteumaennustetta korkeampi. Lievä liiketoimiriski on ilmeinen, mutta markkinointia ja saatavuutta parantamalla kasvun oletetaan olevan mahdollista. Varmistuneita hanketuottoja on budjetoitu 476 000 euroa, mikä lisäystä 20 000 euroa. Muita palvelu- ja korvaustuottoja kertyy vastaavan verran vähemmän yhteensä 117 000 euron verran.

Käyttötaloudsmenoista palkkakulujen osuus on edellisvuosien tavoin 74 %. Bruttohenkilöstömenot ovat 7,8 meur. Toimihenkilöstöä on tässä budjettiesityksessä kuluvan vuoden tason mukaisesti yhteensä 133 henkilötyövuoden verran. Työsuhteisten valmentautujien määräksi ennakoidaan yhteensä 80 henkilötyövuotta (94 v. 2013). Heidän lisäksi työosuusrahaa saavia, palkattomia työkokeilijoita, työvalmennuskuntoutujia sekä opiskelijoita on yhteensä 123 henkilöä. Yhteensä Sovatek säätiössä ennakoidaan v. 2014 toteutuvan 334 työ- tai valmennussuhteista henkilötyövuotta.

Talouden tasapainottaminen on edellyttänyt palkkatukityöllistämisen vähennystä 13 henkilötyövuoden verran. Sen kompensationsa lisätään n. 20 ei-palkkaperusteista valmennuspaikkaa. Toimihenkilöstön palkkamenoja joudutaan vähentämään erillistoimenpitein n. 80 000 euron verran. Se tullaan toteuttamaan ensisijaisesti vapaaehtoisilla lomarahojen muuttamisilla palkattomiksi vapaiksi.

Sovatek säätiö toimii tulevana vuonna kolmella paikkakunnalla ja yhteensä kahdeksassa toimipisteessä. Kierrätyskauppakeskus (ml. ompelimo, sitomo, media) muuttaa Hakkutieltä paremmalle liikepaikalle Laukaan tien varteen. Niille vuokrattujen toimitilojen kustannussäästö on n. 20 000 euroa. Indeksikorotuksista johtuen kokonaisvuokramenot nousevat kuitenkin n. 23 000 euroa. Toimitilavuokrien osuus kokonaismenoista on 10,8 %. Muut toimintakulut on tiukkaa linjaa noudattaen budjetoitu kuluvaan vuoden toteumien ja tiedossa olevien korotusten mukaisesti kokonaissumman ollessa 1 640 000 euroa.

Yksiköiden investointitarpeita on esitetty yhteensä 78 000 euroa. Sorastajantien n. 40 000 euron toimitilasaneerausinvestointi toteutuu pääosin v. 2013 aikana, mutta oletettavaa on siihen liittyviä investointiluonteisia menoja myös budjettivuotena. Kyllön päihdepalvelujen asiakastietojärjestelmä on merkittävä korvausinvestointi, jonka jaksotettu kustannusvaikutus on n. 5000 eur/kk. Investointien rahoitus tapahtuu sekä budjettivuoden tulorahoituksella että aikaisempien vuosien säästöillä. Tämä luonnollisesti heikentää säätiön rahoitusasemaa. Käyttöomaisuuden poistot on budjetoitu 30 000 euroon.

Talousarvion tulevan tilikauden ylijäämätavoite on 24 917 euroa.

	BUDJ. 2014	BUDJ. 2013	TOT. TP 2012
TOIMINNAN TUOTOT			
Työvalmennustuotot	2 259 649	2 322 182	2 429 479
Tuotantotoiminnan tuotot	977 516	1 009 027	928 103
Päihdepalvelujen tuotot	5 746 186	5 569 507	5 293 218
Palkkatuki	820 800	855 792	1 128 562
Muut tuotot	675 387	761 916	958 910
Myyntin oikaisuerät	0	0	-1 914
TUOTOT YHTEENSÄ	10 479 538	10 518 424	10 736 358
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUT			
HENKILÖSTÖKULUT			
Toimihenkilöiden palkat	-5 056 815	-4 977 605	-4 905 894
Tuntipalkat	-1 110 628	-1 272 591	-1 567 628
Muut palkkamenot	-56 852	-48 998	-77 054
Sosiaalikulut	-1 419 229	-1 447 366	-1 487 390
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-7 643 524	-7 746 560	-8 037 966
TOIMITILAVUOKRAT	-1 149 174	-1 130 773	-1 115 602
MUUT KULUT			
Henkilöstösivukulut	-180 780	-172 115	-185 884
Muut vuokrat	-57 690	-54 715	-54 334
Aine- ja tarvikeostot	-370 021	-448 240	-425 150
Käyttö- ja ylläpitokulut	-207 280	-190 518	-193 732
Myynti-markkinointikulut	-12 660	-9 810	-10 747
Edustuskulut	-3 870	-1 883	-6 855
Ajoneuvokulut	-28 780	-36 107	-35 558
Konttori- ja hallintokulut	-200 380	-189 150	-225 135
Vakuutukset	-14 820	-5 864	-4 454
Ostetut palvelut	-557 992	-510 865	-523 723
MUUT KULUT YHTEENSÄ	-1 634 273	-1 619 268	-1 665 572
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 426 971	-10 496 601	-10 819 140
POISTOT	-27 650	-17 680	-22 241
KÄYTTÖTALouden JÄÄMÄ (+/-)	24 917	4 144	-105 023